

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Проректор з наукової, педагогічної та  
навчальної роботи

  
І.В. Іванченко  
від « 28 » квітня 2020 р.



**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНИМИ**  
**ПРОЄКТАМИ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**

**РОЗГЛЯНУТО**

на засіданні Наукового товариства  
студентів, аспірантів, докторантів і  
молодих вчених ВНАУ  
Протокол № 8  
від « 23 » березня 2020 р.

**РОЗГЛЯНУТО**

на засіданні Вченої Ради  
інженерно-технологічного факультету  
Протокол № 10  
від « 22 » квітня 2020 р.

Вінниця 2020

**1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну**  
**Середа Леонід Павлович**, кандидат технічних наук, професор кафедри агроінженерії та технічного сервісу, ВНАУ.

Контакти: 096 11 38 (111), e-mail: leonidsereda@vsau.vin.ua

Години прийому та консультацій: понеділок 9.30-11.30

Розміщення кафедри: м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, 2 корпус, 1 поверх, ауд. 2104

## **2. Опис навчальної дисципліни**

Управління науковими та науково-технічними проектами з основами інтелектуальної власності

Кількість кредитів ЄКТС – 5;

Кількість годин – 150, у тому числі 32 аудиторних годин, 118 годин самостійної роботи.

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів, отриманих здобувачами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Передбачено розробка аудіо-курсу, дистанційних online курсів для здобувачів з особливими освітніми проблемами інклюзивної освіти..

## **3. Час та місце проведення навчальної дисципліни**

Термін викладання один – семестр, IV семестр.

## **4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни**

- інтелектуальна власність належить до нормативної навчальної дисципліни, освітній компонент циклу професійної та практичної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких компонент (пререквізитів): «Філософія науки та інновацій», «Сучасні машини та обладнання сільськогосподарського виробництва»;

- основні положення навчальної компоненти мають застосовуватися при вивченні таких компонент (постреквізитів): «Інноваційні тенденції світового сільськогосподарського машинобудування», , «Моделювання технічних систем».

## **5. Характеристика навчальної дисципліни**

### **5.1 Призначення навчальної дисципліни**

Патентне право є важливим засобом регулювання соціальної, науково-технічної, інноваційної, економічної та ринкової стратегії розвитку України. Інтенсивний промисловий та науковий розвиток, швидке поширення електронного обміну інформацією, прогресивний науковий та технічний прогрес, викликають все більш значні зловживання інтелектуальною власністю, в зв'язку з чим існує потреба у захисті своїх інтелектуальних прав у цих сферах.

Винахідницька і патентно-ліцензійна робота є обов'язковим атрибутом діяльності промислових, науково-дослідних, технологічних, проектно-

конструкторських підприємств, навчальних закладів України. Саме вони є осередком формування об'єктів інтелектуальної власності, забезпечують широкий комплекс заходів забезпечення патентної чистоти винаходів, промислових зразків, ноу-хау, та інших об'єктів інтелектуальної власності.

Вони забезпечують весь комплекс заходів із забезпечення патентоспроможності і патентної чистоти об'єктів нової техніки, створення розробок, які виконано на рівні винаходів, забезпечення патентної інформації, продажу та закупівлі ліцензій на науково-технічні досягнення тощо. Розгляд цих питань і є метою вивчення курсу «Інтелектуальна власність».

## **5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни**

**Мета навчальної дисципліни:** ознайомлення майбутніх фахівців із методологією патентних досліджень, нормативними документами про правову охорону об'єктів промислової власності в Україні, а також придбання навичок із оформлення необхідних нормативних документів для патентування винаходу в Україні та за кордоном.

## **5.3 Завдання вивчення компоненти**

**Завдання навчальної дисципліни:** надати практичну допомогу здобувачам в освоєнні патентного законодавства із захисту інтелектуальної власності. В даний час патентне право перетворюється на один із ефективних механізмів регулювання соціальної, економічної, науково-технічної, інноваційної і ринкової політики світової спільноти. При цьому інформація про винахід, що стала в результаті патентування надбанням усього суспільства, сприяє створенню на її основі нових технічних рішень, зокрема, що відносяться до засобів іншого призначення і в інших областях техніки.

### **Завдання компоненти:**

- освоїти фундаментальні основи у сфері інтелектуальної власності;
- оволодіти термінологією у сфері інтелектуальної власності;
- володіти навичками роботи з засобами забезпечення інтелектуальної власності;
- орієнтуватись у видах інтелектуальної власності, їх особливостях, формах та відображенні у законодавстві України, та міжнародних нормативно-правових актах;
- оволодіти теоретичними основами о регулювання правових відносин у сфері інтелектуальної власності, що виникають в результаті оформлення прав охорони результатів інтелектуальної і творчої діяльності людини;
- засвоїти теоретичні основи інтелектуальної та промислової власності в різних галузях господарювання;
- досліджувати і правильно формувати ознаки новизни в розроблюваних об'єктах;
- засвоїти навички оформлення заявки на оформлення охороно прав інтелектуальної власності згідно існуючих вимог.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток в аспірантів компетентностей:

### *Інтегральна компетентність (ІК).*

ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері галузевого машинобудування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

#### *Загальні компетентності (ЗК):*

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

#### *Фахові компетентності (ФК):*

ФК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері галузевого машинобудування та дотичних до нього міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з галузевого машинобудування та суміжних галузей.

ФК 5. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері галузевого машинобудування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

ФК 7. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у галузевому машинобудуванні та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, виявляти лідерські якості та відповідальність під час їх реалізації.

ФК 8. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

### **Програмні результати навчання (ПРН).**

**ПРН 6.** Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми галузевого машинобудування, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях, вміти реєструвати права інтелектуальної власності.

**ПРН 7.** Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

**ПРН 12.** Продувати нові гіпотези та ідеї проектування нових конструкцій обладнання в галузевому машинобудуванні.

Також вивчення даної компоненти формує у здобувачів вищої освіти ряд соціальних навичок (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації)

#### 5.4 Зміст навчальної дисципліни

Винахідницька та пошукова робота під час створення винаходу. Джерела інформації. Методи винахідницької і пошукової роботи під час створення винаходу. Класифікація об'єктів винаходів. Правові й організаційні основи патентування винаходу. Суб'єкти права на винаходи та корисні моделі. Правова система подачі заявки на винахід. Перелік і зміст документів на винахід. Експертиза заявки на винахід і порядок видачі патентів. Існуючі системи експертизи. Загальні положення про внесення змін у заявку за результатами її експертизи. Оскарження рішення експертизи. Порядок отримання патенту в Україні. Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності. Основні положення ліцензування.

#### 5.5 План вивчення навчальної дисципліни

##### Лекційні заняття

<b>Тема 1.</b> Предмет, мета і завдання компоненти. Інтелектуальна власність її форми та особливості
<b>Тема 2.</b> Патентно-технічна інформація (МПК). Патентні дослідження
<b>Тема 3.</b> Право на одержання патенту. Порядок оформлення та подання заявки на захист прав інтелектуальної власності
<b>Тема 4.</b> Правові основи регулювання патентної діяльності в Україні. Міжнародна охорона інтелектуальної власності
<b>Тема 5.</b> Промислова власність. Винахід, корисна модель, промисловий зразок. (Методика ситуаційного завдання.)
<b>Тема 6.</b> Охорона прав на знаки для товарів і послуг, комерційна таємниця
<b>Тема 7.</b> Оформлення "ноу-хау" і раціоналізаторських пропозицій
<b>Тема 8.</b> Ліцензійні операції і податкове регулювання патентної діяльності

#### 6. Самостійна робота здобувача

Самостійна робота здобувача ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

##### Графік самостійної роботи

№ з/п	Види самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	68	щотижнево	Усне та письмове (тестове) опитування
2	Підготовка рефератів	20	2 рази в семестр	Усний захист
3	Виконання індивідуальних (науково-дослідних) завдань	30	2 рази в семестр	Усне опитування
		118	-	-

Теми індивідуальних завдань:

1. Коротка історія винахідництва.

2. Захист інтелектуального потенціалу – стратегія розвитку України.
3. Інтелектуальний капітал як базова характеристика вартості бізнесу.
4. Інтелектуальний капітал як головна продуктивна сила суспільства.
5. Ефективне використання інтелектуального потенціалу нації – шлях до економічного зростання держави.
6. Система органів управління в сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності в Україні.
7. Захист від недобросовісної конкуренції.
8. Експертиза заявки.
9. Іноземне патентування винаходів та корисних моделей.
10. Особливості подання міжнародної заявки.
11. Правова охорона знака в Україні.
12. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності.
13. Передача прав на об'єкти промислової власності.
14. Захист прав на об'єкти промислової власності.
15. Особливості захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності в Україні.
16. Охорона авторського права у Сполучених Штатах Америки.
17. Міжнародні угоди щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності.
18. Угода TRIPS.
19. Оподаткування операцій з нематеріальними активами.
20. Інтелектуальна власність при управлінні інноваційним проектом.
21. Оцінка прав інтелектуальної власності.
22. Порядок оцінки інтелектуальної власності та оформлення звіту про оцінку.
23. Виникнення, розвиток та значення торгівлі ліцензіями.
24. Характерні особливості та тенденції розвитку сучасного ринку ліцензій.
25. Ліцензія як правова форма розпорядження правами інтелектуальної власності.
26. Питання виявлення плагіату літературного твору.
27. Права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок як об'єкт спадкування.
28. Правова охорона нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.
29. Правова охорона сортів рослин.
30. Права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.
31. Права інтелектуальної власності на селекційні досягнення.
32. Права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
33. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення.
34. Правова охорона комп'ютерних програм.
35. Правове регулювання "ноу-хау".
36. Особливості оцінки об'єктів інтелектуальної власності в Україні.
37. Авторське право в мережі Інтернет.
38. Історія упаковки та її сучасна охорона як об'єкта інтелектуальної власності.
39. Інтелектуальна власність у сфері нанотехнологій.
40. Практичні аспекти правової охорони нетрадиційних торговельних марок.

41. Практичний підхід до захисту прав інтелектуальної власності засобами масової інформації в Інтернеті.
42. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів.
43. Паризька конвенція про охорону промислової власності.
44. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків.
45. Стан і перспективи розвитку інформаційного забезпечення діяльності у сфері інтелектуальної власності.
46. Плагіат в українському інформаційному просторі.
47. Плагіат: неприємна випадковість чи злий намір?
48. Плагіат в умовах інформаційного суспільства: витоки явища, способи попередження та боротьби.

Індивідуальні завдання щодо оформлення заявок на захист прав інтелектуальної власності:

1. Оформлення заявки на винахід;
2. Оформлення заявки на корисну модель;
3. Оформлення заявки на сорт рослин;
4. Оформлення заявки на селекційні досягнення;
5. Оформлення заявки на охорону наукових творів.

## **7. Список основної та додаткової літератури**

### **Основна**

1. Інтелектуальна власність: підручник для здобувачів економічних спеціальностей / Л. Д. Романадзе, П. М. Цибульов, О. О. Кулініч. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 424 с.
2. Фордзюн Ю. І. Основи інтелектуальної власності : навч. посібник / Ю. І. Фордзюн, В. М. Кабацій. – Київ : Кондор, 2018. – 208 с.
3. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності : підручник. – 2-е вид., змін. і доп. / О. П. Світличний. – К. : НУБіП України, 2016. – 355 с.
4. Мікульонок І.О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник / І.О. Мікульонок. - 3-тє вид. - К.: Кондор-Видавництво, 2015. - 242 с.
5. Капінос М. М. Інтелектуальна власність : підручник / М. М. Капінос, Е. Т. Лерантович, М. М. Солощук ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Друкарня Мадрид, 2016. – 396 с.

### **Додаткова**

1. Методичні рекомендації по оформленню заявки на винахід (корисну модель) з компоненти "Основи технічної творчості та патентознавства" / Укладачі: Серeda Л.П., Холодюк О.В. (перевидання) – Вінниця: Видавництво ВНАУ, 2016. – 95 с.

## **8. Контроль і оцінка результатів навчання**

Порядок оцінювання знань здобувачів з компоненти "Інтелектуальна власність" ґрунтується на основних принципах і засадах системи контролю якості знань здобувачів та адаптації її до загальноєвропейських вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів. Дана система передбачає організацію поточного і підсумкового контролю знань здобувачів, що визначаються на магістерському рівні усіх форм навчання.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання компоненти "Інтелектуальна власність".

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку рейтингової шкали.

#### Розподіл балів, які отримують здобувачи

Поточне тестування та самостійна робота								Самостійна робота (виконання індивідуальних творчих завдань)	Підсумковий тест (Екзамен)	Сума
Змістовий блок 2				Змістовий блок 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
6	6	6	6	6	6	6	6	22	30	100

#### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
82-89	<b>B</b>	добре	
75-81	<b>C</b>		
66-74	<b>D</b>	задовільно	
60-65	<b>E</b>		
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням компоненти	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням компоненти

#### 9. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів на практичному занятті під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення здобувачів до науково-дослідної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Дотримуватись Положення про



академічну доброчесність у Вінницькому національному аграрному університеті <https://vsau.org/assets/images/content/dokPDF/polozhenya-pro-akademichnu-dobrochesnist--.pdf>

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання університету; з метою контролю виконання завдань іспиту в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, BigBlueButton, GoogleMeet, Viber тощо).